

Door *Caroline Wisse-Weldam*

Sinterklaas

Inleiding

Sinterklaas. Wie heeft er niet iets meegekregen van de Zwarte Pieten-discussie, of eigenlijk de Gekleurde Pieten-discussie? Het grootste kinderfeest komt eraan. Met een zwarte, gekleurde of zonder Piet?

Uitleg

In deze lesbrief kijk je naar Sinterklaas oude stijl en het sinterklaasfeest anno 2014. Wat zeggen de kranten over deze discussie? Je vergelijkt de kaften van sinterklaasboeken, je vergelijkt de liedjes van vroeger met die van nu en je gaat zelf een sinterklaaslied schrijven dat helemaal in deze tijd past.

Opdracht 1

- 1 Lees het volgende krantenbericht.

BN'ers zoeken massaal steun voor 'make-over Piet'

'Een heel kleine aanpassing met een heel groot rendement': Sinterklaas met een make-up kwast bij Kleurenpiet. ©anp

Bekend Nederland mengt zich massaal in de discussie rondom Zwarte Piet. Moet het hulpje van de Sint zwart blijven of is een gekleurde Piet beter? Op de vandaag gelanceerde Facebookpagina Pietmakeover laten tientallen BN'ers zich erover uit. Van Paul de Leeuw tot Sunnery James tot Peter R. de Vries.

© Facebook

Anousha Nzume wil positieve aandacht voor Zwarte Piet. © anp

De titel van de Facebookpagina geeft het al aan: de bekende Nederlanders vragen om een kleine make-over voor Zwarte Piet. Het is een positieve insteek die bedacht is door theater-/programmamaker Anousha Nzume. Zij vertelt aan de NOS dat een grote groep Nederlanders openstaat voor een aanpassing van Piet. Voor die mensen bedacht ze Pietmakeover.

'Het is echt niet leuk als een kind met een donkere huid op school steeds "Pietje" wordt genoemd,' aldus Nzume. 'Zwarte Piet is de afgelopen decennia al behoorlijk veranderd, hij is geen boeman meer, zijn roe is verdwenen evenals zijn grote oorringen en grote rode lippen. Dus waarom dan niet ook zijn kleur?'

Ze benadrukt dat de Facebookpagina er niet is als discussieforum. 'Natuurlijk mag je bij ons je mening kwijt, maar zure of beledigende reacties worden verwijderd.'

De lol van het feest

Rossana Kluiwert was een van de eerste Facebookers die een make-over plaatste. 'Wie zoet is krijgt lekkers, wie stout is de roe. Dat wil ik mijn kind niet meegeven,' meent ze. Cabaretier Jörgen Raymann heeft een filmpje in de auto opgenomen. 'Het wordt zo extreem dat de lol van het feest verloren gaat. Met een kleine make-over van Zwarte Piet kan iedereen ervan genieten!'

Ook Tanja Jess is voor. 'Een heel kleine aanpassing met een heel groot rendement.' Peter R. de Vries maakt een koppeling met zijn werk als misdaadverslaggever. Zijn mening wordt hem niet geheel in dank afgenomen: hij ontving vandaag doodsbedreigingen aan zijn adres. Toch blijft hij stellig. 'Een kinderfeest kan natuurlijk een alibi zijn om een andere bevolkingsgroep te kleineren. Zwarte Piet verdient een make-over. Maak van hem een kleurrijke of bonte piet: iedereen tevreden.'

'Please share if you care,' roept Paul de Leeuw op in zijn video. Hij hoopt op een sinterklaasfeest met een blanke piet, een lesbische piet, een Marokkaanse piet, een zeurpiet, een kale piet: allen met dezelfde kleding.

Dj Sunnery James vindt dat tradities altijd in stand gehouden moeten worden. 'Maar de discussie moet serieus genomen worden, zodat de gekwetste mensen ook een goed gevoel krijgen. Zodat we de negatieve tendens over Sinterklaas vergeten en gezellig met zijn allen kunnen blijven doorvieren.'

Glennis Grace hoopt met een make-over van Zwarte Piet 'de mensen dichter bij elkaar te brengen'. Volgens Frits Barend is het 'simpel'. 'We houden het sinterklaasfeest, maar het leuke van een democratie is dat we rekening houden met fatsoenlijke eisen van een minderheid. Hartstikke leuk in Gouda; een kaaspiet!'

Negativiteit

De mensen die zich met de Facebookpagina bezighouden, merken dat niet enkel positieve reacties overheersen. 'Helaas is er ook wat negativiteit, maar we laten ons niet kisten. Het gaat ons om het vieren van een traditioneel feest dat fijn is voor alle kinderen!

Naar: Suzanne Borgdorf op *AD.nl*, 14 oktober 2014.

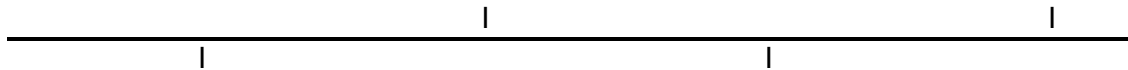
- 2 Onderstreep tien moeilijke woorden in het krantenartikel.
- 3 Zoek samen met een klasgenoot de betekenissen van deze woorden op. Gebruik hiervoor de woordraadstrategieën die je hebt geleerd.
- 4 Vul de tabel in.

Wat vindt	
Anousha Nzume	
Rossana Kluivert	
Jörgen Raymann	
Tanja Jess	
Peter R. de Vries	
Paul de Leeuw	
Sunnery James	
Glennis Grace	
Frits Barend	

- 5 Vergelijk je antwoorden met die van twee klasgenoten.

Opdracht 2

- 1 Maak een groepje van drie of vier leerlingen.
- 2 Bekijk een filmpje uit 2013 op <https://www.youtube.com/watch?v=h5EXcGXSh48>.
- 3 Vul de tijdslijn van de ontstaansgeschiedenis van Sinterklaas in. Zet de nummers van de tekstblokjes en de afbeeldingen in de juiste volgorde. Voeg jaartallen toe of schrijf op wat er in het gegeven jaar gebeurd is.

1

2

1270 na Chr.:

3

4

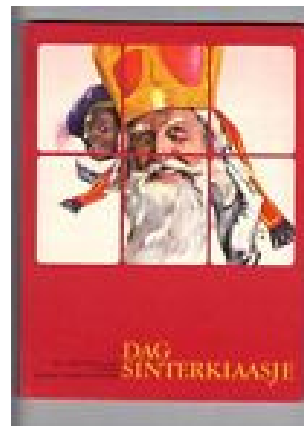
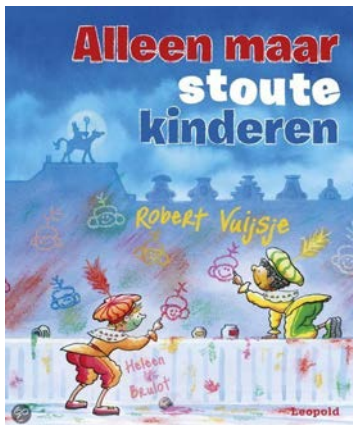
bisschop van Mira en
beschermheilige

- 4 Welke verschillende verhalen zijn er over het ontstaan van Piet?
- 5 Wat is er in de loop der jaren veranderd aan Piet?
- 6 Wat is de mening van presentator Dimitri? Kies het juiste antwoord.
- A Hij is fel tegen het huidige Sinterklaasfeest.
- B Hij vindt het vervelend dat er zo veel gediscussieerd wordt over de Pieten.
- C Hij vindt dat er geen link is tussen de Pieten en slavernij.
- D Hij vindt dat er een andere discussie moet plaatsvinden: over wat voor cadeaus er gegeven worden.
- E Hij geeft zijn mening niet.

Opdracht 3

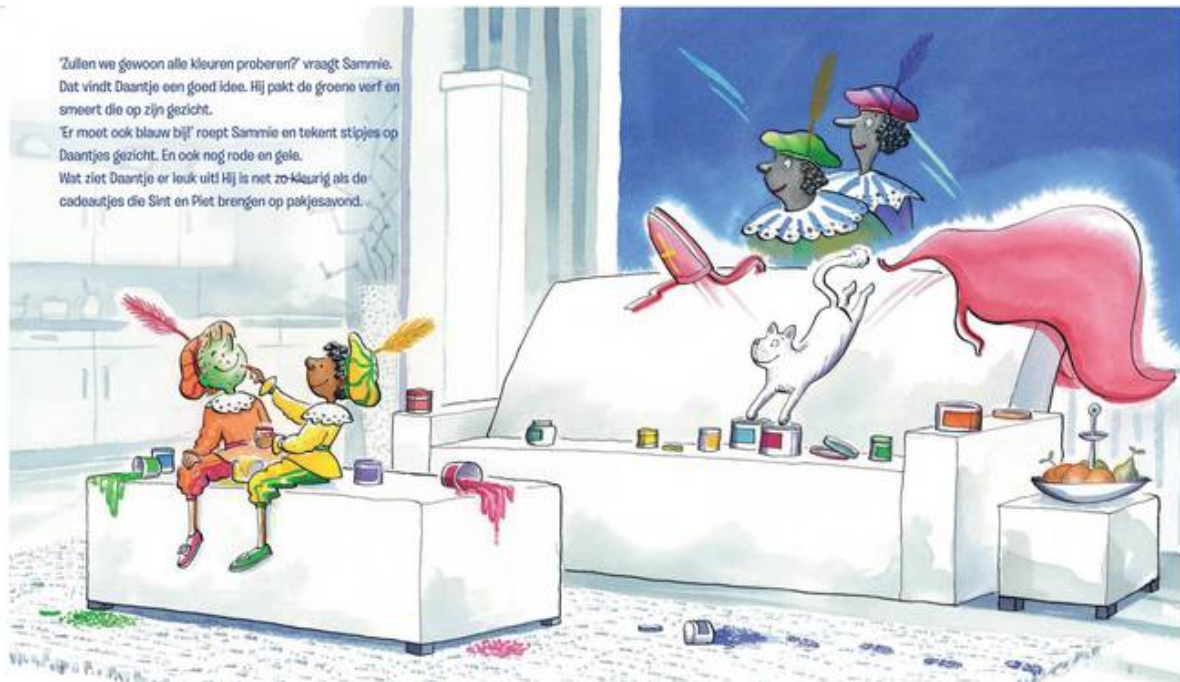
Ondertussen zijn er ook kinderboeken verschenen over dit onderwerp. Een van die boeken is geschreven door Robert Vuijsje, bekend van *Alleen maar nette mensen*. Zijn prentenboek heet *Alleen maar stoute kinderen*.

- 1 Vergelijk de voorkant van dit boek met een Sinterklaasboek uit 1971, *Dag Sinterklaasje*. Wat zijn de verschillen?

- 2 Lees de flaptekst van het prentenboek *Alleen maar stoute kinderen* en bekijk de binnenkant.

3 Waaraan merk je dat de pietendiscussie een rol speelt in dit boek?

Opdracht 4

Veel van de 'oude' Sinterklaasliedjes die wij allemaal kennen, stammen nog uit de negentiende eeuw. Dat was een tijd waarin er heel anders werd gekeken naar de opvoeding, speelgoed en donkere mensen. In heel veel oude Sinterklaasliedjes komen zinnen voor die vandaag de dag niet meer kunnen. Daarom is het boek *Sinterklaasje, kom maar binnen met je Piet* verschenen. Dit boek is geschreven door Paul Passchier en Thedo Keizer en uitgegeven door Ploegsma.

Paul Passchier vertaalt en bewerkt liedjes voor talloze bioscoopfilms en televisieseries. Hij vertaalde/bewerkte jarenlang alle liedjes voor Sesamstraat. Paul schreef de meeste edities van *Het feest van Sinterklaas* in Ahoy en werd daarna adviseur bij het jaarlijkse Z@pp-Sinterklaasfeest.

Thedo Keizer was o.a. eindredacteur van het televisieprogramma Willem Wever en maakte vele televisieprogramma's in en voor De Efteling, zoals Sprookjesboomfeest. Hij schreef scripts voor verschillende sinterklaastelevisieprogramma's voor de TROS en FoxKids. Thedo schrijft ook theatervoorstellingen voor kinderen.

Het eerste exemplaar werd uitgereikt aan Bram van der Vlugt, oud-raadgever van Sinterklaas in televisieaangelegenheden.

Fotograaf: Bart van der Harst.

- 1 Wie is Bram van der Vlugt? Zoek informatie over hem op internet.
- 2 Waarom noemt hij zichzelf oud-raadgever van Sinterklaas in televisieaangelegenheden?
- 3 Vergelijk de kافتen van de volgende liedjesboeken uit 2014 en 1975 met elkaar. Wat zijn de verschillen?

- 4 Misschien is *Zie ginds komt de stoomboot* wel het bekendste sinterklaaslied. Lees de teksten van de sinterklaasliedjes. Noteer daarna de verschillen.

de liedtekst uit 2014

*Zie ginds komt de stoomboot
uit Spanje weer aan.
Hij brengt ons Sint-Nicolaas,
ik zie hem al staan.*

*Daar huppelt zijn paardje
het dek op en neer.
Daar waaien de wimpels
zo mooi heen en weer.*

*Kijk, Piet staat te lachen
en roept naar de kant:
'Ik heb genoeg lekkers
voor heel Nederland!'*

*O lieve Sint-Nicolaas,
kom ook eens bij mij.
En rij toch niet stilletjes
ons huisje voorbij.*

de liedtekst uit 1975

*Zie ginds komt de stoomboot
uit Spanje weer aan.
Hij brengt ons Sint-Nicolaas,
ik zie hem al staan.*

*Hoe huppelt zijn paardje
het dek op en neer,
hoe waaien de wimpels
al heen en al weer.*

*Zijn knecht staat te lachen
en roept ons reeds toe:
'Wie zoet is krijgt lekkers,
wie stout is de roe!'*

*Och lieve Sint-Nicolaas,
och kom ook bij mij,
en rij toch niet stilletjes
ons huisje voorbij.*

- 5 Wat is volgens de pietendiscussie in de nieuwe versie van *Zie ginds komt de stoomboot* het belangrijkste verschil?

- 6 Een ander bekend sinterklaaslied is *O, kom er eens kijken*. Lees de teksten van de sinterklaasliedjes. Noteer daarna alle verschillen.

de liedtekst uit 2014

*O, kom er eens kijken,
wat ik in mijn schoentje vind.
Alles gekregen
van die lieve Sint.*

*Een pop met vlechten in het haar.
Een toverdoos voor een goochelaar.
En chocomunten in een net.
Een letter van banket.*

*O, kom er eens kijken,
wat ik in mijn schoentje vind.
Alles gekregen
van die lieve Sint.*

*Een boekje met een pen erbij.
Een doos met blokken, ook voor mij.
Een teddybeertje voor bij m'n bed.
Een letter van banket.*

*O, kom er eens kijken,
wat ik in mijn schoentje vind.
Alles gekregen
van die lieve Sint.*

de liedtekst uit 1975

*Oh, kom er eens kijken,
wat ik in m'n schoentje vind,
alles gekregen
van die goede Sint.*

*Een pop met vlechten in het haar,
een snoezig jurkje kant-en-klaar,
twee kaatsenballen in een net,
een letter van banket.*

*Oh, kom er eens kijken,
wat ik in m'n schoentje vind,
alles gekregen
van die goede Sint.*

*Een bromtol met een zweep erbij,
een doos met blokken, ook voor mij,
en schaatsen en een autoped,
een letter van banket.*

*Oh, kom er eens kijken,
wat ik in m'n schoentje vind,
alles gekregen
van die goede Sint.*

- 7 Waarom is er in *O, kom er eens kijken* zoveel aangepast?

Opdracht 5

Je gaat nu zelf een Sinterklaaslied maken, 2014-proof!

- 1 Maak een groepje van twee of drie leerlingen.
- 2 Werk opdracht A of B uit.

Opdracht A	Opdracht B
<ul style="list-style-type: none"> • Kies een bestaand sinterklaasliedje. • Maak een compleet nieuwe straattaaltekst. • Zorg ervoor dat je de tekst goed kunt zingen op de bestaande melodie. <p>Tip: Tel de lettergrepen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kies een bestaand sinterklaasliedje uit het boek <i>Sinterklaasje, kom maar binnen met je Piet</i>. • Zet er zelf een nieuwe beat onder. <p>Tip: Je mag de bestaande tekst ook rappen.</p>

- 3 Laat jullie nieuwste sinterklaaslied horen aan de klas. Zit er een hit bij?